

[Justitsministeren]

Jeg ved, at man i betænkningen fra arbejdsgruppen vedrørende forældremyndighed vil komme ind på spørgsmålet om samkvemsrettens normale udstrækning, og jeg har også forstået, at formålet med dette beslutningsforslag er, at man ønsker vedrørende disse problemer at starte en debat. Det ønske deler jeg, altså at man i dag får en debat om disse spørgsmål her i folketinget. Jeg tror, at denne debat i den kommende tid vil blive yderligere intensiveret.

Erik B. Smith (S):

I socialdemokratiet kan vi støtte alle initiativer på dette område, som sikrer, at børnene får en bedre retsstilling.

Dette beslutningsforslag indeholder flere elementer. For det første et ønske om fælles forældremyndighed. Jeg tror, det er vigtigt, at man er opmærksom på, at fælles forældremyndighed efter forslagsstillernes opfattelse kan udøves dels i samliv, dels uden samliv.

Det er nok også vigtigt lige at stoppe op og spørge sig selv: hvad betyder det, at man har forældremyndigheden over et barn? Det betyder, at man har pligt til at sørge for barnet – omsorgspligt – give det mad, husly, tøj osv. Det betyder også, at man har ret til at bestemme over barnet, om barnet skal have personligt arbejde, hvordan opdragelsen skal være, religion, undervisning, videreuddannelse. Der kunne nævnes mange andre ting. Af det følger allerede, at barnets alder spiller ind på den faktiske udøvelse af forældremyndigheden. Hvis to mennesker bor sammen og har fælles børn, er der næppe nogen tvivl om, at forældremyndigheden faktisk udøves sammen. Det vil ikke være noget stort skridt at beslutte, at så bør lovgivningen også indrettes derefter, og det vil vi gerne give tilslutning til at den bliver. At den så formentlig i forbindelse med en samlivsophævelse får nogle andre konsekvenser, kommer jeg ind på lidt senere.

Men det næste, beslutningsforslaget indeholder, er, at man også ønsker fælles forældremyndighed uden samliv. Her må man nok sige, at hvis barnet opholder sig i Randers og faderen opholder sig i Nysted, så vil det være vanskeligt for ham at udøve sin pligt til omsorg for barnet. Derimod vil der være andre elementer, hvor han let vil kunne være med til at udøve forældremyndigheden,

nemlig bestemmelse om religion, uddannelse osv.

Vi mener, at hvis vi skal snakke om fælles forældremyndighed i forbindelse med to forældre, der ikke bor sammen, så er det nødvendigt at dele forældremyndighedsbegrebet op i dets elementer og i forbindelse med samlivsophævelsen træffe aftale om, hvor barnet skal opholde sig, og i forbindelse med dette indbygge omsorgspligten. Hvis den konstruktion kan lade sig gøre, er vi meget åbne over for en diskussion om fælles forældremyndighed også uden samliv.

Det næste punkt drejer sig om en udvidelse af samkvemsretten. Der er vi helt klart til at få i tale. Vi synes, det er en god idé, at bevisbyrden, hvis samkvemsretten skal ændres, ligger hos den, der påberåber sig ændringen. Det tror vi for resten den allerede gør i dag.

Vi synes også, det er en god idé, at hvis den ene part systematisk modarbejder samkvemsretten til skade for barnet, bør man kunne overføre forældremyndigheden til den anden.

Jeg skal slutte af med at sige, at vi er åbne, vi er relativt velvillige, men vi synes også, det er vigtigt, at vi får en indstilling fra det udvalg, som justitsministeren har omtalt, og som blev nedsat i 1981 af den daværende justitsminister. Vi synes, det er vigtigt, at også dette udvalgs indstilling kan bruges til belysning af forslaget.

Lis Møller (KF):

Der er sket store forandringer i familiens struktur i de sidste 25 år, men i virkeligheden lever en meget stor del af befolkningen, nemlig godt 60 pct., rent faktisk i et stabilt ægteskab. Det er trods alt kun et mindretal af ægteskaber, der opløses, og kun ca. 15 pct. af alle par er ugifte samboende.

Det forslag, vi drøfter, er et forslag til en alternativ ægteskabsordning, som meget vel kan føre til afskaffelse af ægteskabet, og det ønsker den konservative gruppe ikke at medvirke til. Vi mener stadig, at familien er det grundlæggende i vores samfund, og kan derfor ikke medvirke til den del af forslaget, der taler om fælles forældremyndighed.

Jeg er helt klar over, at et stigende antal kvinder får deres første barn, mens de lever i et papirløst forhold, men størsteparten lever i ægteskab ved det andet barns fødsel.